

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

se helt bort fra, at der sker en sådan skæv udvikling, ikke blive væsentligt reduceret, hvis man i stedet for søger at lade kulturcenterideen foreløbig udvikle sig i ly af de bestående institutioner, hvor folk af alle samfundsklasser i forvejen er vant til at komme? Måske man på den måde vil lade tingene vokse frem lidt mere i trit med et naturligt opstået behov, og misforstå mig ikke: jeg ved, at der er et meget vægent behov netop for øget kulturel udfoldelse.

Men alle de gældende kulturlove fra begyndelsen af 60'erne skal jo til revision i folketingsåret 1968-69. De eventuelle ændringer i den gældende lovgivning, som jeg kort har omtalt, må naturligvis nøje overvejes. Det kan f. eks. også vise sig at blive et alvorligt dilemma, hvis ikke det bliver muligt at yde lån til opførelse af nye lokaler, der skal danne rammen om de bestående institutioner til deres bredere kulturvirksomhed. Men tiden må nu vise, om en rimelig løsning kan opnås ad den her antydede vej.

Det er nødvendigt i denne forbindelse også at pege på undervisningsministerens store lovforslag om fritidsundervisning, som lige før jul blev lagt på folketingets bord. Dette lovforslag indeholder væsentlige udvidelser af mulighederne for støtte af befolkningens dygtiggørelse og personlige engagement og udvikling i fritiden. De nye interessegrupper, fritidsgrupperne for voksne, er endog meget nært beslægtet, måske næsten identiske med den virksomhed, man tænker sig skal foregå i kulturcentrene.

Der er grund til også nærmere at overveje relationerne mellem denne lovgivning og en eventuel kommende kulturcenterlovgivning, eller hvad den nu skal hedde.

Betænkningen om kulturcentre har jo været livligt debatteret både af fagfolk, af kunstnere og også heldigvis af de mennesker, der ikke i forvejen havde tilknytning til sagen, altså de fremtidige brugere, forbrugere så at sige. Der har, som rimeligt er, været både ros og ris; og medens de rosende ord jo krediteres lovforslaget, må vi ikke glemme, at en del af den kritik, der har været fremført, har været både vægtig og saglig. Da det blev offentligt kendt, at jeg ikke ønskede at fremsætte lovforslaget

i indeværende folketingsår, skrev et blad noget i retning af, at Bodil Koch torpederede kulturcenterforslaget, som bare nok ville irritere folk. Jeg kan ikke godkende den udlægning af min indstilling. Det er ikke kritikken som sådan, der har fået mig til at holde lidt igen med fremsættelsen af lovforslaget. Hvis vi blev forskræmt over kritikken, kom vi jo ingen steder. Kritik er det syrebad, ethvert fremskridt i et folkestyret samfund må igennem; ingen nye tanker og ideer er brudt frem uden modstand. Men det betyder jo ikke, at man bare skal mase på uden at lytte til de kritiske røster, diskutere med dem, belæres af dem. Og det er det, jeg har ønsket at have tid til for derigennem at fornemme, dels hvad der er behov for, dels hvad der bør og kan skabes behov for. Jeg betvivler ikke nødvendigheden af stadige nybrud i kulturpolitikken, men vi må på dette ømtålige område, så vidt overhovedet muligt, vide, hvad vi vil, og hvad vi sigter imod. Et naturligt kulturelt engagement er en storartet ting, men at være åh, så kunstinteresseret, bare fordi det nu er mode, det kan jo være en flugtattitude, der dækker over både forvirring og tomhed.

Forfatteren Anders Bodelsen skrev i et af Louisiananumrene for nylig en læseværdig artikel om et kulturmøde, han havde været til i Folkets Hus; det var arrangeret af en fagforening som et tydeligt svar på det, man kunne kalde Rindalbevægelsen. Bodelsen brugte den vending, at der havde været noget næsten bønnemødeagtigt ved deltagernes forhold til den moderne kunst. Han havde, skriver han, været en dårlig gruppeleder, fordi han midlertidigt havde følt sig forladt af al tro. Han havde spurgt sig selv; om de ikke alle sammen burde være gået hjem til deres familier og venner i stedet for at sidde dér og bekende deres kunstbehov og uforstand for hinanden. Hr. Bodelsens konklusion er, at vor generation af kunstformidlere bærer et tungt ansvar for at have insisteret på kunstens nødvendighed og besværlighed. At kunsten er nødvendig for samfundet og for den enkelte, er ikke det samme som, at den er nødvendig for alle hele tiden, og der kan måske være noget om, at den megen råben op om kunstforståelsens nødvendighed kan